

Vladimir Gabrijelčič, SENG: Kriza nas bo streznila v letošnjem letu

Datum: 13. januar 2010 Avtor: [Martina Budal](#) Kategorija: [intervjuji](#)
Tema: [Električna energija](#), [OVE in URE](#)

Decembra lani so v dolini Soče zagnali prvo slovensko črpalno hidroelektrarno (ČHE) Avče – elektrarno, ki sicer več elektrike porabi, kot je proizvede, a je zaradi razlike v ceni elektrike vseeno dobičkonosna, hkrati pa prispeva k večji stabilnosti in fleksibilnosti slovenskega elektroenergetskega omrežja. V Novi Gorici imajo smelega načrta tudi za naprej, ostajajo pri vlaganjih v obnovljive vire energije, ki jih nameravajo razširiti še na veter in na sonce, kot pravi direktor Soških elektrarn (SENG) Vladimir Gabrijelčič.

O tem, kam bodo usmerili svoje sile, kako bo nanje vplivalo dejstvo, da nesporazum v Renčah še vedno ni rešen, pa tudi kako bodo preživeli gospodarsko krizo, smo se z Gabrijelčičem pogovarjali sredi decembra 2009, ko je bil v SENG čas za praznovanje.

FOTO: Martina Budal

Projekt [Avče](#) gre proti koncu. Kako ocenjujete opravljeno delo?

Gradnja je že končana. Pridobili smo tudi uporabno dovoljenje za poskusno obratovanje, od prejšnjega tedna pa imamo tudi dokumentacijo za tako rekoč redno obratovanje. Preizkusi so končani, manjkajo meritve o doseganju vseh pogodbenih parametrov. Izdelovalec stroja Mitsubishi želi, da bi jih opravili med mesec dni trajajočim poskusnim tovarniškim obratovanjem, ko bo tudi došolal osebje. Zaposlene smo sicer šolali že pred tehničnim pregledom in pred našimi internimi tehničnimi pregledi, tako da obvladajo celotno elektrarno. Zaradi težav pri gradnji daljnovo dovoda pa so bili moji sodelavci zelo obremenjeni z vprašanjem, kako optimalizirati obratovanje Avč in verige hidroelektrarn na Soči. Eles pa je optimaliziral omrežje, ker ni bilo mogoče v vsakem trenutku polno obratovati, kot bi si želeli.

Kolikšne probleme vam povzroča dejstvo, da daljnovid zaradi težav Elesa v Renčah še ni dokončan?

Če bi bil daljnovid od Avč do Divače postavljen, bi delovali normalno in brez težav. Ker ga ni, obstajajo pa drugi, smo se z Elesom dogovorili, da ni treba vsega natančno spoštovati. Eles upošteva pogoj »n -1«, kar pomeni, da mora v primeru izpada enega daljnovoda mreža še vedno obratovati normalno. Z Avčami tega pogoja ne bi mogli izpolnjevati, zato za Avče ne velja. Če izpade daljnovid, se lahko elektrarna razbremeni, gre iz pogona ali pa gre v pogon kot turbina in dela z večjo ali manjšo močjo.

Boste torej lahko dosegli polno moč elektrarne?

Smo jo že, to je že preizkušeno.

Ne bo to za omrežje predstavljajo težav?

Za zdaj ni bilo težav. Največje probleme smo imeli, ko bi morali obratovati veriga in črpalna elektrarna ob visoki vodi. Imeli smo nekaj sreče, da je bilo sušno obdobje in veriga ni ves čas polno obratovala. Ko je bilo veliko vode, pa smo morali med preizkusom Avč vodo prelivati.

Česa se boste lotili potem, ko bo ČHE Avče začela redno obratovati?

Najprej bomo obnovili elektrarni Doblar 1 in Plave 1. Za Doblar 1 že tečejo obnovitveni postopki, podpisali smo pogodbo za izdelavo agregatov, generatorja in turbine, ta mesec se bo iztekel razpis za vso drugo opremo. Doblar 1 bomo obnovili v dveh letih, takoj nato sledijo Plave 1. Načrtujemo tudi graditev male elektrarne Kneža. Upam, da bomo sredi naslednjega leta dobili koncesijo. Lotili smo se tudi analize vplivov na okolje za hidroelektrarno Učje. Upamo, da bomo tudi zanjo dobili koncesijo naslednje leto. Razmišljamo tudi o tem, da bi ob zgornjem jezeru hidroelektrarne Avče postavili energetski učni center. Izvajamo meritve, ali bi bilo smotno tam postaviti vetrno elektrarno, razmišljamo pa tudi o sončni elektrarni. Tako bi imeli na tistem mestu več vrst elektrarn iz obnovljivih virov in bi lahko center odprli za dijake, učence, študente in druge, nekaj pa bi tudi zaslužili.

Kakšno vetrno elektrarno pa načrtujete?

Ne bo ravno velika. Težava je, da ni daljnovodnih povezav. Omejili smo se na tisto, kar obstaja, na 20-kV daljnovid. Tako bi lahko imela moč največ 10 MW, štiri vetrnice po 2,5 MW. V idejni zasnovi smo se oprli na meritve Elektro Primorska približno 10 kilometrov stran in na podatke ARSO. Po teh podatkih bi elektrarna »pila vodo«. Videli pa bomo, kaj bodo pokazale meritve.

Je glede na gospodarsko krizo zdaj primeren čas za investicije?

Investicijski cikel v energetiki je zelo dolg. Od zamisli do izvedbe ene hidroelektrarne preteče deset ali več let, odvisno od umestitve v prostor. Kdaj smo že začeli razmišljati o Kobaridu in Idrijci, pa ni še nič ... To so veliki problemi. Objekt pa v določenem obdobju potrebujemo. Ne glede na krizo moramo razmišljati o tem, kaj bo jutri. Če želimo imeti jutri dovolj energije, moramo vlagati danes. Prejšnji nacionalni energetski načrt je predvideval 20-odstotni primanjkljaj energije. Naslanjal se je na dejstvo, da imajo naši sosedje dovolj energije. Že pred krizo, ko se je poraba večala za štiri do pet odstotkov na leto, pa so tudi sosedje dosegli točko, ko jim je presežkov energije zmanjkalo. Slovenija bo torej morala poskrbeti sama zase.

Kakšni bodo v luči krize vaši letošnji poslovni rezultati?

Ker so bile ugodne vremenske razmere, smo vse plane presegli, kar se pozna tudi na rezultatu. Leto bomo zaključili pozitivno, z večjim dobičkom, kot smo načrtovali. Tudi celotna skupina bo leto končala zelo ugodno.

Verjetno nas bo kriza bolj streznila naslednje leto.

Kaj pričakujete?

Predvidevamo, da bodo rezultati veliko slabši. Letos je padel odjem in znižale so se cene. Ker pa ima holding večletne pogodbe, se to še ni poznalo. Letos, ko so se sklepale pogodbe za naslednje obdobje, se nižje cene že poznajo. Cene na Leipziški borzi so padle skoraj za polovico, na 46 ali 47 evrov, predvidevamo, da se bodo v naslednjem letu gibale okrog 52 ali 53 evrov. Bomo videli, kaj bo.